

Bu sayı

Devrimci Marksizm'in 8. sayısı kapitalizmin uzun süredir içinde bulunduğu krizin tüm dünyayı derinden sarstığı koşullarda çıkıyor. Bilindiği gibi dünya kapitalizmi otuz yılı aşkın süredir tarihinin en büyük krizlerinden birini yaşıyor. 1970'lerin ortalarından bu yana bir dizi daralma evreleriyle (1974-75, 1980-82, 1990-92, 2001-02) toparlanma evrelerinden (1976-79, 1983-89, 1993-2000, 2003-07) geçen kapitalizm yeniden bir daralma evresine girmiş bulunmakta. Başta ABD olmak üzere finans sisteminin çöküntüsüne yol açan bu durum, dünya kapitalizmi için tehlike çanlarının güçlü bir biçimde çalmasına yol açtı. Kapitalizmin önemli merkezlerindeki gelişmelere bakılacak olursa bu daralma yerini çok daha ciddi bir bunalıma bırakma eğilimi taşımakta. Tarihsel bir dönüm noktası yaşamakta olduğumuza ilişkin belirtiler açıkça ortaya çıkmış durumda. Türkiye de bu krizden ağır bir şekilde etkileniyor.

Devrimci Marksizm bu durumu analiz eden bir giriş yazısıyla çıkıyor karşınıza. Bu yazı, bugün tüm dünyayı kasıp kavuran krizi anlayabilmek için onu tarihsel bağlamına oturtmak gerektiğini söylemekle kalmıyor, tüm dünya için yaklaşan felaketin boyutlarını sergiliyor. Ama aynı zamanda bunun sınıf mücadeleleri bakımından yepyeni bir dönem açtığına da işaret ediyor.

Bu sayının dosyası işçi hareketi ve sendikalar. İşçi hareketi ile sendikalar arasındaki ilişki on yıllardır dünya Marksistleri tarafından tartışılan en kapsamlı konulardan biridir. 19. yüzyılda kurulan, 20. yüzyılda altın çağını yaşamakla birlikte bir çürüme sürecine giren sendikaların durumu 21. yüzyılda

kapsamlı bir biçimde değerlendirilmeyi hak etmektedir. Elinizdeki sayının dosya konusu bu ihtiyacı karşılamak amacıyla oluşturuldu: İşçi hareketini ve sendikaları teorik olarak değerlendirmek ve politik sonuçlar çıkarmak.

Dosyanın ilk yazısı Sungur Savran'a ait. Savran bu yazıda klasik Marksistlerin sendikalara ilişkin teorik analizinden hareketle sendikaların uzun bir tarihsel süreçte bir gerileme yaşadığını tespit etmekte, işçi sınıfının mücadele örgütleri olarak bir çürüme eğilimi yaşadıklarına dikkat çekmektedir. Fakat Savran var olan ezberin aksine suçu sendikalara yüklemiyor. Solda son derecede yaygın olan "sendikaların krizi" teorisini eleştiriyor, bu teorisinin sendikaların esas sorunları olan bürokratikleşme ile sermaye ve devletle bütünleşme yaralarını gözlerden gizleyerek pratiğe yanlış bir yol gösterdiğini ileri sürüyor. Yazar Türkiye solunun sendikalara ilişkin politikalarının önemli hatalar içerdiğini vurguluyor. Ona göre bu durum sendikaların krizi değil, sosyalistlerin krizi... Dolayısıyla Türkiye solunun sendikalara ilişkin politikaları önemli hatalar içeriyor. "Sendikaların krizi" yaklaşımından, kapitalizmin dönemleri ile sendikaların durumu arasında kurulan otomatik ilişkiye, ufkunu AB ile sınırlayan sendikalist çevrelerden sendikalarda çalışmaya uzak duran bir dizi akıma kadar pek çok konuyu irdeleyen bu yazının işçi hareketi ve uzun bir süredir ciddi bir yozlaşma yaşayan sendikal hareket açısından ön açıcı olduğunu düşünüyoruz. Bu yazı, Epos Yayınları'nın Türkiye solunun çeşitli akımlarının sendikalar sorununa yaklaşımını sergilediği bir kitabında da yayınlanacak. Epos Yayınları'na yazının *Devrimci Marksizm*'de yayınlanmasına izin verdiği için teşekkür ederiz.

Dosyanın ikinci yazısında Kurtar Tanyılmaz son yıllarda dünyada olduğu gibi Türkiye'de de "sendikal kriz"e cevap olarak sunulan Toplumsal Hareket Sendikacılığı yaklaşımını eleştirel bir gözle değerlendiriyor. Tanyılmaz, bu yazıda söz konusu yaklaşımın anarko-sendikalizmin çağdaş bir türü olarak çeşitli açmazları ve sınırları bulunduğunu ortaya koyuyor ve sendika bürokrasisine karşı taban inisyatiflerine dayalı bir mücadelenin ancak devrimci bir partinin önderliğinde işçileri ve tüm ezilenleri bütünleştiren bir yönelişe girebileceğinin altını çiziyor.

Devrimci Marksizm ikinci sayısından başlayarak Türkiye işçi sınıfının mücadele tarihinin analizlerini içeren yazılara yer veriyor. İkinci sayıda kökleri çok daha eskilere dayanan fakat 1960'larla şekillenen işçi hareketi değerlendirilmiş, beşinci sayıda ise DİSK üzerine bir inceleme yayınlanmıştı. Ali E. Bilgin 14 Mart 2008 tarihinde sendikalar önderliğinde Emek Platformu'nun çağrısı ile ülke çapında iki saat süren genel eylemden yola çıkarak Türkiye işçi hareketinin gelişimini özellikle Türk-İş üzerinde yoğunlaşarak değerlendirmeyi sürdürüyor. Bilgin sözü edilen eylem etrafında

sendikalar arası mücadeleyi, sendika bürokrasisinin yozlaştırıcı etkisini sergilerken Türkiye'deki grevleri tarihsel bağlamı içine yerleştirerek bir dizi politik sonuç çıkarıyor.

Dosyamıza Türkiye sınıf mücadelesinin son 20 yılına damgasını vuran kamu emekçileri hareketini ve onun en dinamik örgütü olan KESK'i koymayı ihmal etmedik. Mustafa Kemal Coşkun KESK'in ortaya çıkışını, gelişimini ve bugün içinde bulunduğu durumu tüm berraklığıyla ortaya koyuyor. Ayrıca yazının geleceğe dair bazı politik öneriler taşıdığını da söyleyelim.

Dosyanın son yazısı Türkiye'nin dışında gerçekleşen bir sınıf örgütlenmesini ele alıyor. Selim Karlı *Devrimci Marksizm'in* önceki sayılarında Latin Amerika'da gerçekleşen çeşitli sınıf hareketlerini mercek altına almıştı. Yazar bu sayıda Arjantin'de *Piquetero* ismiyle bilinen işsizlerin başlattığı sınıf hareketini inceliyor. Bu hareket gerek dünya çapında işsizlerin yürüttüğü mücadelenin en çarpıcı örneklerinden biri olması bakımından gerekse de devrimci Marksistlerin hareketin önderliğini yürüten akımlardan biri olması nedeniyle ayrı bir önem taşıyor.

Devrimci Marksizm olarak uzunca bir süredir atmayı düşündüğümüz bir adımı bu sayıdan başlayarak hayata geçiriyoruz. Sekizinci sayıdan başlayarak çeşitli kitap eleştirileri ve *Değınmeler* adını verdiğimiz kısımda güncel gelişmelerle ilgili çeşitli yazılara dergimizde yer vermeye başlıyoruz. Bu sayıda iki kitap eleştirisi ve bir değınme okuyacaksınız.

Kitaplardan ilki Franz Mehring'in *Tarihsel Maddecilik Üzerine* isimli kitabı. Değerlendirme Evren Asena tarafından yapıldı. Diğer kitap ise Yiğit Karahanoğulları tarafından ele alınan Paul Sweezy'nin *Kapitalist Gelişme Teorisi*. *Değınmeler* adını verdiğimiz bölümün yazarları Burak Delier ve Kamil Şenol. Delier ve Şenol İspanyol sürrealist ressam Salvador Dali sergisi dolayısıyla sanatın örgütlenmesine eleştirel bir gözle bakıyorlar.

Bir sonraki sayıda görüşmek umuduyla...